

عنوان مقاله:

بررسی و نقد کتاب فرهنگ مصور باستان‌شناسی دوران پیش‌ازتاریخ

محل انتشار:

پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، دوره 20، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

کوروش روستایی - استادیار باستان‌شناسی، پژوهشکده باستان‌شناسی، پژوهشگاه میراث فرهنگی و صنایع دستی

خلاصه مقاله:

کتاب مورد نقد در این نوشته، جلد دوم از کتاب دو جلدی فرهنگ مصور باستان‌شناسی دوران پیش‌ازتاریخ (انگلیسی - فارسی) است. در این نوشته شیوهی به‌کاررفته عبارت است از نقد شکلی، ساختاری و به‌ویژه محتوایی. در این نوشته با مثال‌های متعدد بحث شده که صفت «پیش‌ازتاریخ» برای کتاب، عنوانی بی‌ربط است. اشتباه‌های آشکار و فاحش در اطلاعات ارائه‌شده، به‌ویژه درباره محوطه‌های ایران، به‌فراوانی دیده می‌شود. یکی از ایرادات جدی کتاب، کهنه‌بودن مطالب آن است. هرآنچه از محوطه‌های ایرانی می‌بینیم، آنهایی است که بیش از چهار دهه پیش پژوهیده شده‌اند. در نظر نگرفتن اولویت در انتخاب مدخل‌ها یکی از ایرادات مهم کتاب است؛ درحالی‌که مدخل‌های کم‌ارتباط با باستان‌شناسی ایران و خاور نزدیک گاه به‌تفصیل بحث شده‌اند، مدخل‌های مرتبط با باستان‌شناسی ایران قویاً نادیده گرفته شده‌اند. میزان آگاهی‌های اشتباه - دست‌کم - درباره‌ی مدخل‌های ایرانی آنچنان است که میزان سودمندی این کتاب را برای دانشجویان نه‌تنها به حداقل رسانده، بلکه زیان‌بار نیز هست. الگوی کلی کتاب به‌شکلی است که گویا کلیت کتاب با گرت‌برداری از یکی از نمونه‌های خارجی ترجمه و تدوین شده و آنگاه مدخل‌های ایرانی، ولی با اطلاعات ناروشن، ناکافی و در بسیاری موارد اشتباه، به آن افزوده شده است. در این نوشته، اطلاعات اشتباه شماری از مدخل‌ها با آگاهی‌های درست و به‌روز توضیح داده شده است.

کلمات کلیدی:

نقد باستان‌شناسی، پیش‌ازتاریخ، دانش‌نامه، فرهنگ توصیفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1125830>

